چی وام لـێدەكات دەوڵەتی كوردیم پێ خەون بێ! ... چـــــــالاک ئەغجەلەریی

پێش هەر شتێ ناوێک یان قەوارەیەک لە دونیای زانستی سیاسیدا نەبووە بە ژێر نوسی دوەڵەتی كوردی ، ئەگەر بگەڕێنەوە بۆ مێژوو تەنها دەوڵەتی میدیەكان (ماد) كەمێژوو نوسان بە تایبەت كوردەكان ، بە هەندێ بەڵگە پشتڕاستی ئەم كیانە سیاسیە دەكەنەوە هەرچەندە بۆ خۆی ئەم پرسەش مشتومڕی لەسەرە، بەدوای ئەمەدائەوەی چەكەرەی كردبێ و ڕسكا بێت لە چەند ئەمارەتێك بەولاوە هیچی دیكە نەبۆتە ئەو بەهارەی كە ئەمڕۆ بتوانین وەكو بەڵگ□ یەكی مێژوویی جوگرافی سیاسی بۆدۆست و نەیارانی بسەلمێنین و بەرامی گوڵەكانی لە خۆمان بدەین ، هەرچەندە لە ئاستی چەندایەتیدا زۆرترین نەتەوەین كە خاوەنی دەوڵەتی نەتەوە نین لە كاتێكدا دروستدروست بوونی دەوڵەتی نەتەوە مێژوەكەی دەگەڕێتەوە بۆ سەدەی شازدە.

یەک لە پرسیارە زۆر سادە و جدیەكان ئەوەیە بوونی ئێمە بەو چەندایەتیە زۆرەوە بۆ لەماوەی ئەم چەند سەدەیەی بەسەرمان ت□پ□□□ی كرد نەتوانرا وەكو تەواویگەلانی دونیا لە دونیای جیوپۆڵێتیكدا بوونی سیاسی وەكو دەوڵەت بوونمان هەبێت؟
بۆ وەڵامی ئەم پرسیارە دەگەڕێمەوە بۆ ئەم ساتانە و ئەو مێژوە بەردەستەی وەک بەڵگە پشتڕاستی وەڵامەكەمان دەبێت، یەكەم هۆكارە دەرەكیەكان و بەرژەوەندیووڵاتانی زلهێز بۆ دوێنێ و ئەمڕۆ ، هەرچەند بۆ ئەم هۆكارەش كە دەڵێن سیاسەت هۆنەرێكە دەبێت بە هوشیاریەوە مامەڵەی لەگەڵ بكەیت ، بە دڵنیاییەوە نە ئەوكات وبە ئێستاشەوە بوونی نەبووە نیە.

دووەهەم هۆكاری ناخۆییە، كۆمەڵگەیەک بە درێژایی مێژوو پڕ بێت لە قین و دووبەرەكی ، هەرلە دژایەتی ئەمارەتە كوردیەكانەوە تا چەرخی بیستەم و خۆناساندنی پارتیسیاسی بە شێوەكی عەمەلی ، لە شەڕی شاخ بەرامبەر بە یەكتر و نۆكەرایەتی ئەم بۆ دەوڵەتێكی دی دژ بە پرسی كورد لە پێناوی هەندێ دەسكەوتی حزبی ، لەئاستی كۆمەڵایەتیشدا جاشایەتی و دوپاتكردنەوەی وەلا بۆ دەسەڵاتی سەردەست دژ بە پرسێک كە تەنها وتەنها خۆی و هاوخوێنەكانی زەرمەندی سەرەتا

وکۆتایی بوون ، جیالە هەمووی خۆشەویستیەکی لە ئەندازە بەدەر بۆ پارە و سامان لە کاتێکدا هەرچی ئەخلاقی سیاسی و فەرهەنگی وکۆمەڵایەتیە کرایە ژێر پرسیارەوە.

سێهەم ، ئەگەر ئەمڕۆی هەرێم بە نموونەیەکی بەرجەستەی پراکتیکی پێش بوون بە دەوڵەت وەرگرین ، بە پێش چاوی هەموومانەوە دەبینین ئاستی سیاسی وئیداری و ئابوریمان لە کوێی پێوەرەکانی بە دەوڵەت بووندایە، بە شێوەیەکی گشتی کۆمەڵێ حزبی تۆتالیتاریی قەومی و مەزهەبی ئاوێزانی یەکتر بوونە هەرکام لەمڕەوتە ببنە خاوەن دەوڵەتێکت سیاسی سەربەخۆ ، ئەو جوجەڵە کیانەی لەم هێلکەیە سەر دەردەهێنێت (کە بەلای منەوە هێلکەیەکی بۆگەنە ئیمکانی تروکانی نیە) هەرشێوەی وەک دەوڵەتێکی سعودی ، عێراقی سەدام حسین یان ئێرانی ئیسلامی زیاتر نا بێت، وەک چۆن ئەم دەستە و تاخمەی کە لە چلەکانەوە ڕشمەی ئەسپی سیاسیگەلی کوردیان گرتوە و دەستبەرداری نابن ، ئەوکاتە پێویستمان بە بەهارێکی کوردیە بۆ هێنانە خوارەوەیان لەسەر زینەکە .

ناهوشیاری خەڵکی کوردستان بۆ نەتەوە لە ئاستێکی بەرزدایە ، چونکە هوشیاری حزبی بەئەندازەیەک تێکەڵ بە خوێنی تاکەکان بووە ئیمکانی بیرکردنەوەیەکیفرەیی نیە بۆ تەواوی ئەگەرەکانی بوون بە دەوڵەت و ڕاگرتنی پێگەی ئەو کیانە بەشێوەیەکی مەحکەم، یەک لە پێگە ئابوریەکانی دەوڵەتی سەقامگیر لە دونیایئەمڕۆدا پێدانی باجە بە دەوڵەت بەڵام بە پێچەوانەوە حزب خەڵکی بە چۆرێکی وەها ئەکتیف کردوە کە حزب و دەوڵەت سەرچاوەی بژێوی خەڵک بن ، لە کاتێکدا پێویست بوو چەندین گارگە و کۆمپانیای ب□ررهەم هێن و پرۆژەی کشتوکاڵی بوونی هەبوایە بۆ هەرچی خستنە ڕێی شەمەندەفەری ئەو کیانەی خەڵکی پێویستیان پێیەتینەبادە ئەو جیهانە ماکیاج کراوە دەوڵەتیەی هەندێ کەس بۆ درێژەدان بە قازانجی شەخسی و حزبی شینی درۆیینەی بۆ دەکات.

ئەنجام کیانێکی بەهێز و سەرکەوتوو پێویستی بە ئابوری□کی پتەو و ڕایەڵەیەکی بەهێزی دیبلۆماتی بە هێز هەیە لەگەڵ تەواوی دونیا، بەڵام هەرێمی کوردستانی عێراقبە هەموو لێکدانەوەکان توانای بوون بەدەوڵەتی سەربەخۆ بەم ستایەڵی کار و پەیوەندیە لەرزۆکەکانی لەگەڵ ووڵاتانی دەوروبەر و جیهاندا گەیشتن بەو ئاماج□سیاسیە لە خەون زیاتر سنور نا بەزێنێت ، هەڵەی مێژوویش بۆ سەرانی ئەم گەلەیە هەرچەند کاڵفامی خەڵکیش بەشێکی دانەبڕوای نەگەیشتن بەخواستەکانیانە.